

Vonhoff overleden

ROTTERDAM. De zondag op 79-jarige leeftijd Henk Vonhoff behoorde tot de klassieke liberalen binnen de VVD. Al sinds de oprichting van de partij in 1948 was hij lid. Liberaal in de ware zin van het woord, vond hij zelf. „Liberalen zijn nooit socialist geweest, maar wel altijd links”, was een geveugelde uitdrukking van hem. Overigens had hij als staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk in het kabinet-De Jong (1967-1971) vooral een rechts imago, maar dat had meer met de toen heersende tijdgeest te maken. Vonhoff was een groot kenner van de negentien-de-eeuwse liberale vormaan Thorbecke, de grondlegger van de Grondwet. Hij was van 1985 tot

1989 voorzitter van het Nederlands Olympisch Comité (NOC). Van 1974 tot en met 1980 was hij burgemeester van Utrecht. (NRC)

Gelijk gemeenten inzake uitsluiten wegenbouwers

Door onze correspondent MAASTRICHT. De wegenbouwbedrijven Janssen de Jong Infra uit Son en De Jong uit Beesd zijn terecht niet in aanmerking gekomen voor het onderhoud van wegen in Weert en Nederweert tot 2013. Dat is de uitkomst van een kort geding dat de ondernemingen hadden aangespannen tegen de twee Limburgse gemeenten. Die vonden het verdacht dat de wegenbouwers zestig procent onder de vooraf gemaakte raming bleven en vermoedden dat ze hun omzet alsnog op andere manieren zouden proberen binnen te halen. Ze gunnen het aan een ander bedrijf. Terecht, oordeelt de rechtbank nu, kostenposten lijken bewust te laag ingeschat, sommige andere juist te hoog.

‘Bende skimde voor bijna 2 miljoen euro’

HAARLEM. Zes mannen en een vrouw uit Roemenië en Moldavië die begin dit jaar door opsporingsdienst FIOD zijn aangehouden voor skimming, worden ervan verdacht minstens 1,8 miljoen euro te hebben buitgemaakt. Dat bleek gisteren tijdens een regiezitting bij de rechtbank Haarlem op Schiphol. Het grootste deel van het geld is buitgemaakt door het stelen en misbruiken van gegevens van bankpassen bij een supermarkt in Badhoevedorp. De buit bedraagt 1,2 miljoen. Verder wordt het zesttal verdacht van skimming bij winkels in onder meer Amsterdam, Leidsdorp en Rotterdam. Het geld is vervolgens in veel gevallen met valse bankpassen opgenomen in het buitenland. (ANP)

Strafeis bekend in zaak Andrea Luten

ASSEN. Het Openbaar Ministerie (OM) in Assen vervolgt de 41-jarige Henk F. uit Hogeveen voor gekwalificeerde doodslag op Andrea Luten. Dat is doodslag gecombineerd met een andere misdaad, in dit geval vrijheidsberoving. Op het delict staat maximaal levenslang. Andrea Luten uit Ruinen verdween op 10 mei 1993 toen zij op de fiets op weg was van haar school in Hogeveen naar haar huis. F. zou volgens het OM bekend hebben dat hij het meisje meegenomen heeft naar het bos en haar daar verkracht heeft. Omdat hij bang was dat dit zou uitkomen, heeft hij het meisje gewurgd. Volgende week dinsdag is de eerste pro-formazitting in de zaak. (ANP)

Een lang eiland van 4.000 voetbalvelden

Aanleg Tweede Maasvlakte trekt veel bekijks

► Vanwege ruimtegebrek krijgt de Rotterdamse haven een Tweede Maasvlakte.

► Op excursie over de nu nog wat desolaat ogende, maar snel uitdijende zandvlakte.

Door MARK HOOGSTAD

ROTTERDAM. De bemanning was niet dronken, stelde de reddingsbrigade naderhand vast, en had vooraf haar huiswerk gedaan. Toch liep het Duitse zeiljacht Blau Bär anderhalve week geleden vast voor de kust van Nederland. Niet op een zandbank, zoals de geschrokken opvarenden aanvankelijk dachten, maar op de Tweede Maasvlakte. Die havenuitbreiding stond niet ingetekend op hun twee jaar oude navigatiekaart.

Nederland groeit en de snelheid waarmee dat gebeurt, is zichtbaar in de uiterste westpunt van de Rotterdamse haven. Sleephopperzuigers varen hier af en aan, viarentwintig uur per dag. Hun lading – zand afwaalkilometer verderop – spuiten zij sinds september 2008 op over een lengte van veertien kilometer. Het resultaat: een langgerekt eiland, met een totale oppervlakte van tweeduizend hectare. Dat is vergelijkbaar met vierduizend voetbalvelden. Naar verwachting worden de eerste containerschepen over drie jaar af aan de kades van de Tweede Maasvlakte.

Europa's grootste haven worstelt met ruimtegebrek, met als gevolg dat de grote containerschepen de laatste jaren steeds vaker uitwijken naar het nabijgelegen Antwerpen. Rotterdam concurrentiepositie is dus in het geding. De aanleg van de Tweede Maasvlakte is bittere noodzaak, stellen economen in koor. Niet alleen voor Nederland, maar ook voor het achterland, Duitsland voorop.

Nederlands grootste landaanwinning uit de moderne geschiedenis kan rekenen op veel publieke belangstelling. „Hollands Glorie doet het altijd goed, vooral bij vijftigplussers”, weet Yves van Erp van het Havenbe-

Port Experience failliet

• In schril contrast met het succes van FutureLand staat de teloorgang van de Rotterdam Port Experience. Bij gebrek aan voldoende belangstelling is vorige week besloten het interactieve haveninformatiecentrum aan het Willemsplein definitief te sluiten.

• Het Havenbedrijf Rotterdam stak 8 miljoen euro in de publieksattractie, waar Europa's grootste haven 'gezien, gevoeld en beleefd' kon worden. Het centrum opende de deuren in december 2008, en rekende op 250.000 bezoekers per jaar. Ter vergelijking: Rotterdam's grootste publiekstrekker, dierenpark Blijdorp, trok vorig jaar 1,6 miljoen belangstellenden.

• Mede door de ongelukkige locatie, 'verstoppt' onder de noordelijke voet van de Erasmusbrug, bleef het grote publiek weg. De Port Experience beoogde de haven neer te zetten als een inspirerende werkomgeving voor jongeren. De haven vergrijst en zit verlegen om vers bloed.

drijf Rotterdam. Het gratis toegankelijke informatiecentrum FutureLand, dat uitkijkt over 'het nieuwste stuk Nederland', trok sinds de opening – in mei vorig jaar – al ruim 120.000 bezoekers. „Terwijl we vooraf op 50.000 bezoekers per jaar hadden gerekend”, zegt Van Erp.

Maar het publiek wil meer dan interactieve informatie over de geheimen van landopsputtingen, zo bleek. Om die reden besloot het Havenbedrijf vorige maand ook excursies te organiseren over de nu nog wat desolaat ogende, maar gestaag uitdijende zandvlakte. Vijf dagen per week kunnen belangstellenden plaatsnemen in één van de twee wagentjes die, voortgetrokken door een tractor, het bouwterrein verkennen. De kosten voor de anderhalf uur durende tocht bedragen vijf euro per persoon. Het Havenbedrijf raadt geïnteresseerden aan om vooraf plaatsen te reserveren.

„Handen, hoofden en benen binnenboord”, waarschuwt excursieleider Annette van Ham zodra de 'FutureLand Express' zich in beweging zet. Alle inzittenden hebben vooraf een vrijwaring moeten ondertekenen. Zodat de hoofdaanemers, baggerbedrijven Boskalis en Van Oord, in het geval van eventuele ongelukken geen schadeclaims aan hun broek krijgen. Ook de folder bevat een waarschuwing: 'Let op! FutureLand Express biedt weinig tot geen comfort'.

Dat blijkt te kloppen. De passagiers zitten opeengepakt in een van de twee wagentjes. Zeker bij een temperatuur van bijna dertig graden is dat geen pretje. Maar goed, de tocht langs zand, steen en beton vergoedt veel. Van Ham blijft bovendien een innemende reisleader, die elke vraag geduldig beantwoordt en met gepaste trots vertelt over het infrastructurele monsterproject. „We hebben al 160 miljoen kuub zand opgespoten, nog tachtig te gaan; we liggen op schema”, zegt ze halverwege de rit.

Wat opvalt zijn de groene stroken her en der op het terrein. „Net ingezaaid, om te voorkomen dat al het zand wegwaait”, verklaart Van Ham. Gras moet de Tweede Maasvlakte dus bijeenhouden, want een paar stevige najaarsstormen en al het werk zou voor niets zijn geweest. Hoofdaanemers Boskalis en Van Oord, verenigd in de combinatie PUMA (Projectorganisatie Uitbreiding Maasvlakte), houden sowieso rekening met een zandverlies van vijftien procent.

Indrukwekkend zijn, behalve de cijfers van landaanwas, ook de 40.000 kilo zware rotsblokken in het blokkendepot. De baggeraars hergebruiken zoveel mogelijk puin van de oude zeeweringen. Ruim driekwart van de blokken moet worden verplaatst. Daarvoor is sinds vorige maand de hulp ingeroepen van 's werelds grootste kraan: de Blockbuster. Dit helblauwe gevaarte kan blokken vanaf vijftig meter optillen en ze vervolgens tot op vijftien centimeter nauwkeurig op de gewenste plek neerleggen.

De nieuwe zeeweringen markeren straks het nieuwe land in de zuidwestpunt van Nederland. Ook op Duitse zeekaarten.

Informatiecentrum FutureLand, dat uitkijkt over de Tweede Maasvlakte, trok sinds vorig jaar mei 120.000 bezoekers. Foto's Christian van der Kooy

Ongemerkt snuffelen in Opsporingsambtenaren vragen drie miljoen keer per jaar

► Het opvragen van klantgegevens gebeurt vaak zonder toestemming.

► „Opsporingsdiensten negeren stelselmatig de Nederlandse privacyregels.”

Door WILMER HECK

AMSTERDAM. Wie is de nieuwe vriend van mijn ex met wie ze veel belt? En waar woont hij? Wie is de klokkenluider op dat internetforum die kritiek levert op het bedrijf van een bevriende ondernemer? Of de tienduizenden opsporingsambtenaren in Nederland dit soort informatie voor zichzelf, of vrienden, opzoeken is onbekend. Maar het kan wel.

Dit blijkt uit een intern onderzoeksrapport van het ministerie van Justitie dat openbaar is geworden. Bijna drie miljoen keer per jaar vragen politie, veiligheidsdiensten en

speciale opsporingsdiensten klantgegevens op bij het Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie (CIOT). Bijvoorbeeld om te achterhalen welke identiteit er bij een verdacht telefoonnummer of IP-adres hoort. De ruim 100 aanbieders van telecomdiensten in Nederland zijn verplicht iedere dag hun actuele klantgegevens over te hevelen naar het CIOT.

In het 'Eindrapport Audit CIOT 2009', dat openbaar werd door een beroep op de Wet Openbaarheid van Bestuur, staat dat opsporingsambtenaren regelmatig zonder de benodigde toestemming van de officier van justitie gegevens van telecomklanten opvragen. Ook worden inlogcodes overgedragen aan opsporingsambtenaren die niet bevoegd zijn om te zoeken in de CIOT-database.

Veel van de misstanden bleken ook al uit een rapport over de gang van zaken bij het CIOT in 2008. Zo werd hooguit „bij toeval” ontdekt dat het opvragen van de klantgegevens niet plaatsvond in het kader van een opsporingsonderzoek. Daarop bestaat

namelijk geen controle. De opsporingsdiensten hebben het onrechtmatig gebruik volgens de onderzoekers van het ministerie in 2009 niet aangepakt. De situatie is „vrijwel ongewijzigd”, schrijven ze.

Ook constateren de onderzoekers dat opsporingsambtenaren niet precies weten wanneer een zoekactie wel

► Er kan een flink aantal onrechtmatige opvattingen zijn ◄

Bits of Freedom

of niet rechtmatig is. De onderzoekers pleiten ervoor dat hun aanbevelingen met „hoge prioriteit” worden aangepakt omdat het „van essentieel belang” is dat het „doen van CIOT-bevragingen door de geautoriseerde ambtenaar rechtmatig plaatsvindt”. Een woordvoerder van digitale burgerrechtenorganisatie Bits of

Freedom spreekt van het „stelselmatig” negeren van privacyregels door opsporingsdiensten. „Al jaren kunnen agenten ongemerkt snuffelen in een enorm telefoonboek van alle Nederlanders met naam, adres, telefoonnummer, IP-adres, e-mailadres en logins bij internetproviders.”

In het onderzoek over 2009 is geen steekproef gehouden om te onderzoeken of klantgegevens rechtmatig werden opgevraagd. Om de administratieve lasten te beperken is alleen onderzocht in hoeverre de aanbevelingen uit 2008 zijn opgevolgd.

In de audit van 2008 werd wel onderzoek gedaan naar enkele tientallen gevallen waarbij klantgegevens werden opgevraagd. Volgens de onderzoekers konden die in „bijna alle gevallen” gerelateerd worden aan het „betreffende onderzoeksdoel”. In één geval werd een bevraging als onrechtmatig beschouwd. „Vergeet niet, er zijn meer dan 50.000 opsporingsambtenaren in Nederland. Het aantal bevragingen bedraagt drie miljoen per jaar, dus er zou best eens

NCOI, de opleider voor werkend Nederland. Altijd een passende Masteropleiding, ook voor u!

Start in september met een van de 125 praktijkgerichte opleidingen op Masterniveau van NCOI.

2-jarige Masteropleidingen
Master of Business Administration (MBA)
Master Management, Cultuur en Verandering (MCC)
Master Management en Leiderschap
Master Human Resources Management (MHRM)
Master in Coaching (MPC)
Master Finance & Control (MFC)
Master of Business Information (MBI)

1-jarige Associate Masteropleidingen
Associate Master Bedrijfskunde
Associate Master Organisatie, Strategie en Verandering
Associate Master Management en Leiderschap
Associate Master Onderwijsmanagement
Associate Master Bedrijfskundig Zorgmanagement
Associate Master Logistieke Bedrijfsprocessen
Associate Master Project- en Programmanagement
Associate Master Strategisch Personeelsmanagement
Associate Master Coaching
Associate Master Business Information Management
Associate Master Controlling
Associate Master Communicatiemanager

Masterclass
Masterclass Persoonlijk Leiderschap
Masterclass Operations Management
Masterclass Organisatie en Management
Masterclass Management van Verandering
Masterclass Management van Gezondheidszorg
Masterclass Facilitair Management
Masterclass Bedrijfskundig Procesmanagement
Masterclass Organisatiewerpen en Processinnovatie
Masterclass Projectmanagement
Masterclass Strategisch Informatiemanagement
Masterclass Demand Management en Sourcing
Masterclass Financieel Management
Masterclass Accounting Information Systems
Masterclass Strategisch HRM
Masterclass Human Resources Development
Masterclass Coaching
Masterclass Mediation
Masterclass Organisatiegedrag en Cultuur
Masterclass Management en Psychologie
Masterclass Strategisch Communicatiemanagement
Masterclass Strategie en Omgeving
Masterclass E-Business
Masterclass Strategisch Marketingmanagement
Masterclass Strategisch Sales- en Accountmanagement

Kijk voor de overige opleidingen en de gratis studiegids op www.ncoi.nl of bel 035 - 6 400 411.

NCOI
Opleidingsgroep

gegevens Nederlanders informatie van telecomklanten op

een flink aantal onrechtmatige opvattingen kunnen zijn. Een van de problemen is dat we het simpelweg niet weten”, aldus de woordvoerder van Bits of Freedom.

Gerrit-Jan Zwenne, advocaat in telecomcommunicatie- en privacyrecht en universitair hoofddocent aan de Universiteit Leiden, vindt het zorgelijk dat er geen nieuwe steekproeven zijn gedaan. „Het onderzoek is behoorlijk uitgediept ten opzichte van vorig jaar. De drie miljoen opvattingen suggereren dat er lichtzinnig gebruik wordt gemaakt van dit middel. Het is erg zorgwekkend dat men in het midden laat of al die bevragingen wel rechtmatig zijn.”

Soms worden tienduizenden telefoonnummers tegelijk via het CIOT onderzocht. Bijvoorbeeld als opsporingsdiensten willen weten wie zich in de buurt bevond op het moment dat ergens een misdrijf werd gepleegd. Hiervoor worden de gegevens gebruikt van een telecommast in de regio waarmee de mobiele telefoons van passanten in contact stonden.

Maar meestal worden tussen de tien en honderd telefoonnummers tegelijk door het systeem gehaald. Het gaat dan bijvoorbeeld om een verdachte wiens telefoon wordt afgetapt. Via het CIOT kunnen opsporingsambtenaren de telefoonnummers invoeren van personen met wie de verdachte heeft gebeld. Na enige

► Het probleem is dat we het simpelweg niet weten ◄

Bits of Freedom

seconden komen onder andere hun namen en adressen tevoorschijn. Opsporingsambtenaren kunnen de historische klantgegevens (wie was een half jaar geleden de eigenaar van een bepaald telefoonnummer) en verkeers- en locatiegegevens (wie belde waar met wie en wanneer) bij de telecomaanbieders opvragen. Volgens de

Nederlandse invulling van Europese kaderwetgeving moeten de bedrijven deze informatie een jaar bewaren. De overheid zoekt naar een snellere manier dan bevraging per fax. Bij het ministerie van Justitie loopt daarom een project om te onderzoeken of ook de historische klantgegevens via het CIOT toegankelijk te maken zijn.

Wat Bits of Freedom betreft kan hier voorlopig geen sprake van zijn. „Wij hopen dat Justitie inziet dat de huidige problemen eerst moeten worden opgelost voordat opsporingsdiensten via het CIOT meer persoonlijke informatie in kunnen zien”, aldus de woordvoerder.

Een woordvoerder van het ministerie van Justitie erkent dat de controle beter moet, maar volgens hem ligt de verantwoordelijkheid daarvoor bij de opsporingsdiensten. „Het is wenselijk dat zij jaarlijks controleren of ambtenaren wel legale zoekacties doen.”

◄ Lees het Eindrapport Audit CIOT via: nrcnext.nl/links

Kamervragen gesteld

De Kamerleden Hennis-Plasschaert (VVD) en Peters (GL) hebben Kamervragen gesteld over het opvragen van klantgegevens. **Waarom is dit volgens hen zo belangrijk?**

• **Hennis-Plasschaert: „Als er bij de omgang met privacygevoelige informatie te veel ruimte is, dan wordt het risico op misbruik te groot.** Dat doet afbreuk aan de geloofwaardigheid van opsporingsdiensten. Ook kan slordig gebruik leiden tot fouten, waarbij de verkeerde persoon als verdachte wordt beschouwd.”

• **Peters: „Die drie miljoen opvattingen suggereren dat dit lukraak gebeurt, terwijl dit alleen mag als er een concrete verdenking bestaat.** Deze praktijken nemen zo’n vlucht dat we van een vrije samenleving in een surveillancesamenleving te recht dreigen te komen. De balans moet worden hersteld.”